

Справа «Ст'ерна проти Фінляндії» (Stjerna v. Finland)

У рішенні, ухваленому 25 листопада 1994 року у справі «Ст'ерна проти Фінляндії», Суд одноголосно постановив, що:

- не було порушено ст. 8 Конвенції щодо відмови фінської влади у наданні дозволу на зміну прізвища заявника;
- не мало місце порушення у контексті зі ст. 8 Конвенції

Обставини справи

Заявник, п. Ст'ерна, є громадянином Фінляндії і проживає у м. Гельсінкі.

У 1989 році він подав заяву в Окружну адміністративну палату з проханням дозволити змінити своє прізвище Ст'ерна на Таваст'ерна, прізвище свого предка.

Отримавши негативний висновок Консультативної ради з імен, Окружна адміністративна палата на основі розділу 10 (2) Акта про імена (1985 р.) 12 лютого 1990 р. відхилила заяву. Не було встановлено, що запропоноване прізвище планувалося як таке, котре можна передати у спадок, оскільки перший з роду заявника був народжений поза шлюбом. Запропоноване прізвище мали предки, які жили дуже давно (у XVIII ст.), і тому зміна його прізвища на прізвище предків є неприйнятна.

14 листопада 1990 р. Вищий адміністративний суд підтримав рішення Окружної адміністративної палати.

Зміст рішення Суду

Один з аргументів заявника не був представлений у Комісію і, в усякому разі, не був достатньо обгрунтований. У зв'язку з цим Суд обмежив розгляд фактами, які викладені в заяві і визнані Комісією прийнятними.

Особисте ім'я стосується приватного життя особи, будучи засобом персональної ідентифікації і зв'язку з родом. Це не заперечується тим фактом, що регулювання використання імен з боку суспільства є допустимим. Отже, заявлена вимога перебувала в межах ст. 8 Конвенції, що було прийнятне.

Відмова фінської влади в дозволі заявнику взяти собі специфічне нове прізвище не могла, з погляду Суду, неодмінно означати втручання у його право на особисте життя, як могло би бути в разі, наприклад, примусу змінити прізвище.

Незважаючи на поширене використання персональних ідентифікаційних номерів у Фінляндії та інших державах, що приєдналися до цієї системи, прізвища відіграють важливу роль в ідентифікації осіб. Незважаючи на те, що причини, які спонукають людину змінити своє прізвище, можуть бути вагомими, правове регулювання такої можливості виправдане з погляду громадського інтересу.

Правила зміни прізвища, обумовлені в національному законодавстві держав, мали мало спільного. З цього можна зробити висновок, що країни, які приєдналися до згаданої системи, допускають широкий спектр розуміння у цьому питанні.

Щодо можливих проблем у вимові й написанні прізвища заявника, на які він вказує, то виявлено, що багато людей у сучасній Європі стикається з такого роду проблемами. В будь-якому разі, фінська влада загалом була у кращому становищі, щоб визначити рівень складності прізвища, і не було достатніх підстав, аби Суд прийшов до висновку іншого, ніж висновок фінської влади. І хоч прізвище позивача могло дати підґрунтя для принизливого прізвища, це не було специфічною рисою даного прізвища, оскільки багато їх можуть бути основою для перекреслення.

Отже, можливі незручності були недостатні, щоб подати позов про неповагу до особистого життя на основі ч. 1 ст. 8 Конвенції.

Заявник посилається на кровний зв'язок, але останній предок, який створив це прізвище, помер так давно, що цьому зв'язку не може бути надано ніякої ваги на основі ст. 8 Конвенції.

Крім того, заявник мав багато можливостей взяти інше прізвище.

За цих обставин відмова в позові не означає відсутності поваги до особистого життя особи в рамках ст. 8 Конвенції.

Отже, не було порушень згаданих положень.

Щодо можливого порушення ст. 14 Конвенції, узятої у контексті зі ст. 8 Конвенції, то Суд вирішив таке.

Посилання, яке міститься у відповідних рішеннях, що стосуються справи, на той факт, що один із предків народжений поза шлюбом, виглядає як таке, котре не має ніякого відношення до відмови в задоволенні заяви. Вагу має той факт, що прізвище не використовувалось як встановлене родове в цій сім'ї. Підсумовуючи все викладене, Суд вважає, що обґрунтування, наведене урядом, виглядало об'єктивним і виправданим. Отже, це дає змогу сказати, що не було порушено ст. 14 Конвенції, узятої разом зі ст. 8 Конвенції.

Реферативний переклад з англійської мови та опрацювання рішення здійснено у Львівській лабораторії прав людини і громадянина НДІ державного будівництва та місцевого самоврядування АПрН України О. О. Бекетовим, Р. М. Москалем, Н. П. Ничай, М. Ю. Пришляк, Т. І. Пашуком, М. Б. Рісним, А.-М. Я. Хом'як.